

XXX.

B e t æ n k n i n g

over

A. Udkast til Lov om Bestyrelsen af Veivæsenet og Udredelsen af Beføstningerne samt Udførelsen af Arbejdet ved offentlige Veies Anlæg, Sstandsættelse og Vedligeholdelse

og

B. Udkast til Lov angaaende Foranstaltninger i Anledning af Hovedlandeveisenes Henlæggelse under Amtsraadenes Bestyrelse.

(Udgiven af Folkethingets Udvalg den 4de Marts 1867.)

(S nedenstaaende Betænkning er det første af de anførte Udkast betegnet ved A., det andet ved B.)

Udvalget, eller i alt Fald bets aldeles overveieude Fleertal, er enigt om at tiltræde det, som er den væsentlige Tanke i disse Lovudkast: Hovedlandeveisenes Henlæggelse under Amtsraadenes Bestyrelse for Amternes Regning. Det synes umiskjendeligt, at Jernbanerne for en stor Deel allerede have, og forhaabentlig i en nær Fremtid i det Væsentlige ville overtage det Hverv, der i Lovgivningen er betegnet som Hovedlandeveisenes Opgave, „at forbinde den ene Provinds med den anden“, og at Hovedlandeveisene fremtidig ikke ville faae større Betydning end de hidtilværende mindre Landeveie — Noget, der allerede har viist sig med Hensyn til en stor Deel af dem. I saa Fald kan nu deres Vedligeholdelse ikke længere siges at være en Statsfag, men en Communesfag, og ligesom det da er rigtigt, at Udgiften falder paa Communerne, saaledes er det ogsaa fuldkomment i Anden af den communale Selvstyrelses Udvikling, at Bestyrelsen tilfalder Communerne. Der er heller ingen Grund til at betvivle, at Amtsraadene paa en fyldestgjørende Maade, og derhos med mindre Beføstning end Staten, ville kunne udføre dette Hverv.

Naar der desuagtet er reist Indvendinger

mod Forholdets Ordning paa den i Udkastene foreslaaede Maade, da have disse navnlig støttet sig til den Betragtning, at Byrden ved de hidtilværende Hovedlandeveisers Vedligeholdelse vilde falde høist ulige paa de enkelte Amter, og at den derhos vilde blive hderst trykkende for nogle, deriblandt i alt Fald et, hvor det netop maatte være Opgaven at lette Udviklingen af Communicationsmidlerne. Man har da en t e n foreslaaet, at Staten skulde bære en vis Deel af Udgifterne eller en Andeel af, hvad disse overstege et vist Beløb, (som f. Ex. et Mindretal i Landssthingsudvalget fra forrige Samling), eller at Loven skulde indeholde Bestemmelser om Hjælp fra Staten til trængende Egne (som i et til Udvalget indkommet Andragende fra Bestyrelsen for det danske Hedeselskab), eller man har ganske fraraadet Forandringens Sværfættelse. — Den Betragtning, at Byrden vil falde ulige paa de forskjellige Amter, vil der nu ikke kunne tillægges nogen afgjørende Vægt; thi der kan ikke anføres nogen antagelig Grund for, at Amterne skulde svare lige meget pr. Td. Hartkorn til denne Deel af Veivæsenet, saa lidt som de hidtil have gjort det. Forsaavidt det dernæst anføres, at nogle Amter vilde blive over-